

KERST

bulletin 2019

DNP

VERENIGING DEELNEMERS NEDLLOYD PENSIOENFONDS

NUMMER

#65

- Van de voorzitter
- Van de penningmeester
- Verantwoordingsorgaan
- KNVG
- Kerstpuzzel
- Terug en vooruit kijken
- Maritiem Museum
- Vereniging gegevens

Nadat wij tijdens onze Jaarvergadering in maart dit jaar hebben teruggekeken op de eerste 25 jaar van het bestaan van DNP is uw bestuur weer verder gegaan met vooruit kijken. De pensioenwereld staat niet stil en datzelfde geldt voor ons Nedlloyd Pensioenfonds.

In de media wordt veel aandacht besteed aan de dreigende kortingen voor meerdere fondsen, en dan met name in het licht van het dit jaar gesloten pensioenakkoord. Iedereen die deze problematiek een beetje volgt weet inmiddels dat het pensioenakkoord aardige vergezichten biedt, maar afgezien van de verlaging van de AOW leeftijd, weinig concreets. De concrete invulling moet worden voorbereid door een overlegstructuur met stuurgroep, werkgroepen

en projectgroepen. Vervolgens wordt er van al deze groepen verwacht er ruim voor de komende zomer uit te zijn. In het licht van deze ontwikkelingen wordt veelvuldig de mening geuit, dat eventuele kortingen uitgesteld moeten worden tot het pensioenakkoord helemaal is ingevuld en uitgewerkt. Het argument is dan dat korting onder het nieuwe stelsel misschien helemaal niet meer nodig is. Op dit moment is het lastig in te schatten hoe het balletje zal rollen. In ieder geval mogen wij blij zijn dat de korting problematiek bij het Nedlloyd Pensioenfonds niet speelt. Afgelopen zomer zijn wij zelfs verblijd met een beperkte inhaal indexatie, om gemiste indexaties uit het verleden (deels) goed te maken. En natuurlijk, het bedrag van de inhaal indexatie was niet heel hoog, het is wel een stevig signaal over hoe het Nedlloyd Pensioenfonds er voor staat. Op het moment van schrijven (begin november) is nog niet duidelijk of er dit jaar weer geïndexeerd wordt; die beslissing valt later. Uitgangspunt is de zogenaamde beleidsdekkingsgraad eind september; die moet 120% of hoger zijn; daaraan voldoet ons fonds. Echter er dient ook gekeken te worden naar de ontwikkelingen op de financiële markten en de vooruitzichten daarvan. Wij mogen van het NPF bestuur verwachten dat ergens in december een definitieve beslissing genomen wordt.

Korting problematiek speelt niet bij het Nedlloyd Pensioenfonds

Overigens lijkt het er op, dat het uitgewerkte pensioenakkoord weinig gevolgen zal hebben voor ons als gesloten fonds. Dat geldt overigens niet als er gesleuteld gaat worden aan de rekenrente voor pensioenfondsen; die is ook voor ons medebepalend voor wel of geen indexatie en voor de hoogte van een eventuele indexatie. Wat dat betreft ook voor ons nog spannende tijden.

Het woord is gevallen, vanaf 1 januari a.s. zal het Nedlloyd Pensioenfonds een gesloten fonds zijn. De nu nog aangesloten werkgevers (Maersk Nederland en enige verbonden ondernemingen) zijn druk doende een andere pensioenuitvoerder te vinden voor hun (oud)medewerkers, die nu deel uitmaken van de zogenaamde IDC regeling. Dit geldt overigens ook voor de huidige medewerkers van het Nedlloyd Pensioenfonds zelf.

Gedurende het afgelopen jaar heeft het bestuur van het Nedlloyd Pensioenfonds een transitie ondergaan naar een ander bestuursmodel. Voor de samenwerking met DNP heeft dit geen gevolgen. Uiteraard zijn wij als bestuur van DNP nauw betrokken geweest bij de besluitvorming hierover. Wij kunnen met name onze invloed doen gelden dankzij de vertegenwoordigers van de gepensioneerden en slapers in bestuur en verantwoordingsorgaan. De samenwerking loopt goed en is constructief.

In de loop van het komende jaar zal het bestuur van het Nedlloyd Pensioenfonds iets inkrimpen; dit als gevolg van het gesloten worden van het fonds en tevens is dit een stap om de bestuurskosten in de hand te houden. Het is de bedoeling dat deze inkrimping effectief wordt in het midden van komend jaar. De inkrimping komt tot stand doordat de vertegenwoordiging van de werknemers terug gaat van twee naar één, en de vertegenwoordiging van de gepensioneerden en de slapers van drie naar twee. Overigens zult u zich afvragen waarom in een gesloten fonds er nog vertegenwoordigers zitten van werkgevers en werknemers; dit is in de huidige wetgeving voorgeschreven. De laatste werkgevers gelden als werkgever en de laatste ondernemingsraden gelden als belangenbewakers van de (oud) werknemers. Een bijzondere constructie, het zij zo.

Maar nu eerst tijd voor de Kerstdagen en de Jaarwisseling.

Het gehele DNP bestuur wenst u allen, en een ieder die voor u belangrijk is, mooie Kerstdagen en een heel voorspoedig Nieuw Jaar.

En uiteraard hopen wij velen van u te mogen ontmoeten op onze komende Jaarvergadering op woensdag 18 maart 2020 in Utrecht.

Han van Manen – voorzitter

Mocht u nog niet betaald hebben, dan stellen wij het op prijs uw betaling uiterlijk voor 31 december a.s. te ontvangen. Wederom heeft het bestuur besloten geen voorstel tot verhoging van de contributie voor te leggen aan de algemene ledenvergadering van maart jl., dus blijft de contributie voor 2020 ongewijzigd € 17,50.

Elk jaar betalen een aantal leden reeds in december al de contributie voor het volgende jaar. Natuurlijk is dat nu ook mogelijk. Gaarne met vermelding: contributie 2020 met naam en voorletters van betrokken lid. Graag storten op: Bankrekening: NL 65 ABNA 0475377184 t.n.v. Vereniging Deelnemers Nedlloyd Pensioenfonds Rotterdam.

Heeft u vragen, stel ze bij voorkeur per e-mail: penningmeester@vereniging-dnp.nl.

Bert Tibben
Penningmeester

Ontwikkelingen KNVG

Zoals bekend zijn wij als DNP lid van de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG). De KNVG is ooit ontstaan als afsplitsing van de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG). Inmiddels is besloten dat de KNVG terugkeert in de moederschoot, en gaat fuseren met de NVOG. De achtergrond van het samengaan is het feit dat belangenbehartiging, en invloed in de landelijke politiek, efficiënter en daarmee beter gedaan kan worden als met één stem gesproken wordt namens alle gepensioneerden verenigingen.

De fusie is bijna rond en zal formeel plaatsvinden op 31 december van dit jaar. Dat neemt niet weg dat ook nu al de besturen van beide koepels gezamenlijk optrekken. Vanaf 1 januari 2020 zal de nieuwe organisatie naar buiten treden onder de nieuwe naam: Koepel Gepensioneerden (KG).

Aangezien wij de indruk hebben dat de nieuwe organisatie ook veel tijd en aandacht zal geven aan Zorg, Welzijn en Wonen, zijn wij bang dat de belangenbehartiging op het gebied van pensioenen wel eens minder aandacht zou kunnen krijgen. En dit, terwijl voor ons, maar ook voor meerdere andere verenigingen van gepensioneerden, pensioenen juist de reden van ons bestaan zijn. Wij zullen de nieuwe Koepel het eerste jaar kritisch volgen en halverwege het komend jaar besluiten of het voor ons nog nuttig is aangesloten te blijven bij de Koepel. Uiteindelijk kost het lidmaatschap van de Koepel ook geld, dat betaald moet worden uit de contributies. Wij houden u op de hoogte!

Han van Manen – voorzitter

Het verantwoordingsorgaan van het Nedlloyd Pensioenfonds, dat onder meer als taak heeft een oordeel te vormen over het door het bestuur van het fonds gevoerde beleid, heeft de volgende samenstelling:

Namens de werknemers:

- Antoinette Stegmeijer-voorzitter

Namens de gepensioneerden en slapers:

- Hans Muis-secretaris
- Han van Manen
- Ron van Meurs
- Hennie Rijntjes

Dit jaar was een jaar vol veranderingen, zowel voor het bestuur van het Nedlloyd Pensioenfonds (NPF) als voor het verantwoordingsorgaan (VO).

Allereerst ging het bestuur van het NPF van start in het nieuwe governance model met twee uitvoerende bestuursleden (UB-ers) en zeven niet uitvoerende bestuursleden (NUB-ers), die de toezichhoudende rol vervullen. De contacten van het VO met de visitatiecommissie, die tot dan toe met het interne toezicht op het bestuur was belast, vielen daarmee weg. Voor het VO betekende dit, dat het zich moest herbezinnen op haar rol in de nieuwe bestuursvorm. Hierbij werd het VO begeleid door consultants.

Herbenoeming van leden van het VO:

De vierjarige termijn van Antoinette Stegmeijer en Ron van Meurs eindigde per 30 juni 2019. Beide leden van het VO stemden in met herbenoeming. Antoinette werd door het bestuur herbenoemd, nadat er na de voor werknemers uitgeschreven verkiezing geen andere kandidaten bleken te zijn. Ron werd herbenoemd door het bestuur van DNP namens de gepensioneerden en slapers.

Uitgebrachte adviezen:

Het algemeen beleid van het bestuur over 2018 werd door het VO na uitvoerige discussie positief beoordeeld. Dit oordeel werd in de jaarrekening over 2018 opgenomen

Verder werd positief geadviseerd over een aangepaste klachtenregeling (zie hiervoor de NPF website), en over een aangepast beloningsbeleid. Ook werd advies uitgebracht over de nieuwe statuten van het NPF, noodzakelijk vanwege de nieuwe bestuursvorm. Over deze aanpassing werd eveneens een positief advies uitgebracht, zij het onder voorwaarde, dat een door het VO voorgestelde wijziging zal worden verwerkt in het volgend jaar. Niet alleen deze statuten, maar ook het reglement van het VO moest door de nieuwe bestuursvorm worden aangepast.

Tot slot

In oktober hield het VO zijn jaarlijkse studiedag. Tijdens deze dag werden ervaringen uitgewisseld met een VO lid van een ander pensioenfonds met een gelijksoortig bestuursmodel. Voorts werd ook gekeken naar de individuele competenties en noodzakelijke kennis en kunde van de VO leden. Tot slot wil het VO nog eens de start met de inhaalindexatie vermelden, een bewijs, dat ons fonds gezond is!

Met deze positieve noot wenst het VO U allen fijne feestdagen en een gelukkig en gezond 2020!

PUZZEL NEDLLOYD BULK CARRIERS

Bovengenoemde puzzel van 750 stukjes is in het bezit van mevrouw F. Simons-van Laar, en zij vermoedt dat ze er een oud Nedlloyder een plezier mee kan doen.

Deze puzzel geeft de aanbouw weer van de Nedlloyd "Maassluis" en "Maasslot" op de werf van Van der Giessen in Krimpen aan den IJssel.

Op de achtergrond is de van Brienoordbrug zichtbaar.

Belangstellenden kunnen zich wenden tot:

Mw. F. Simons-van de Laar:
e-mail: f.simons001@hetnet.nl
tel.: 0180516114 of 0633858938

ZIEKTEKOSTENVERZEKERING CZ

Kort voor het ter perse gaan van dit Bulletin kregen velen van u het onplezierige bericht van CZ dat zij (CZ) de overeenkomst voor een collectieve ziektekostenverzekering met het Nedlloyd Pensioenfonds hadden opgezegd. Een week later volgden de nieuwe polissen met een verhoogde premie. Ook het Nedlloyd Pensioenfonds zelf was pas op een laat moment op de hoogte gesteld. In eerste instantie heeft CZ ook geen argumenten voor het stopzetten gegeven; inmiddels zijn wij er achter dat het te maken heeft met veranderde wet- en regelgeving, en de manier waarop CZ zelf die veranderingen uitlegt. Op dit moment hebben het Pensioenfonds en wij als DNP bestuur ons ongenoegen bij CZ bekend gemaakt en hebben wij aangedrongen op een gesprek. Op dit moment is het nog niet duidelijk of dit gesprek er gaat komen en al helemaal niet of zo'n gesprek iets op zal leveren. Wij zullen u op de hoogte houden; per email voor diegenen waarvan de mail adressen bij ons bekend zijn.

Het mag duidelijk zijn dat zowel de directie van het Nedlloyd Pensioenfonds als wij zeer ontevreden zijn met de handelwijze van CZ.

Han van Manen

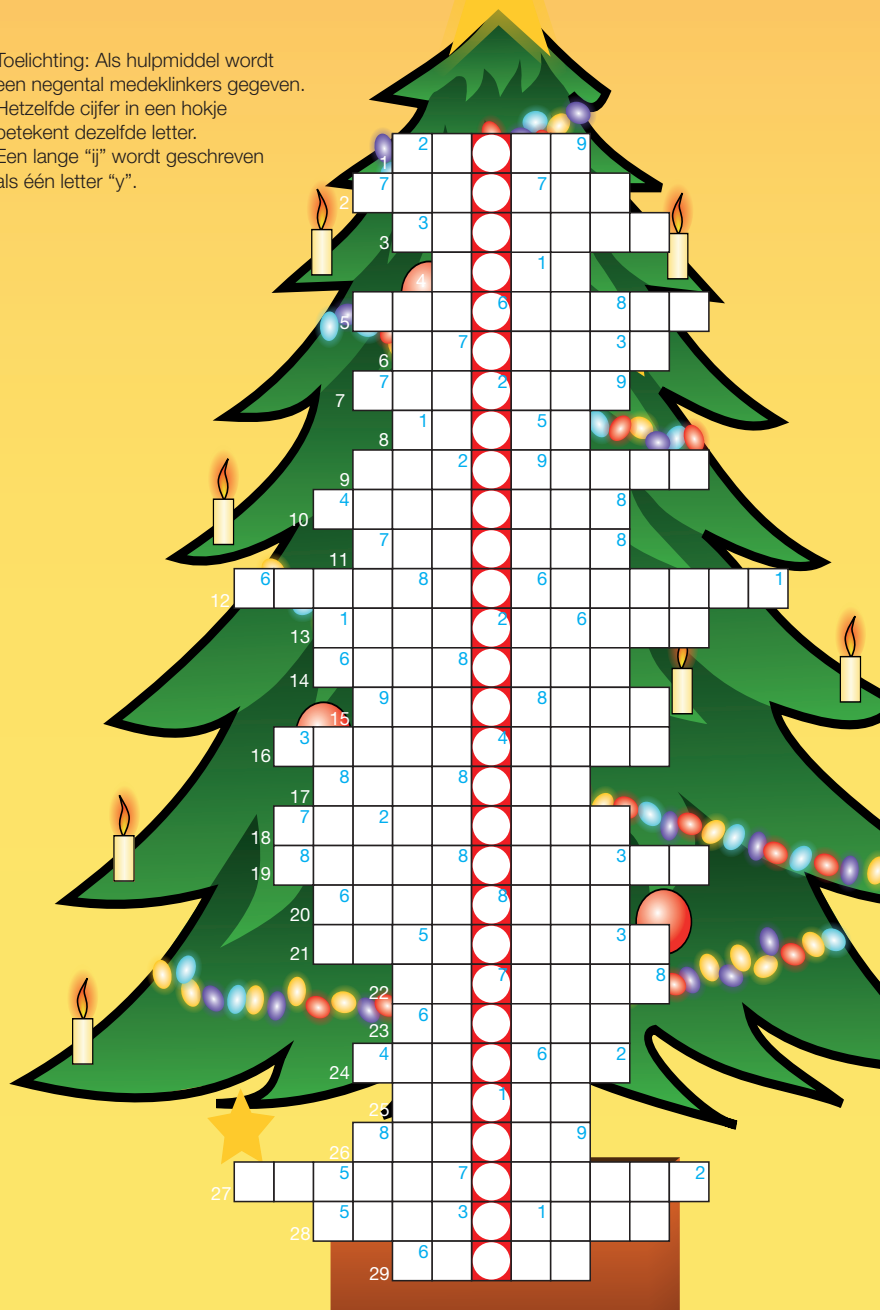
PS:

Wilt u onze digitale nieuwsbrief ontvangen en op de hoogte gehouden worden van de laatste ontwikkelingen en is uw e-mailadres nog niet bij ons bekend, stuur dan een e-mail met uw e-mailadres naar de secretaris: secretaris@vereniging-dnp.nl.

KERSTPUZZEL 2019

De opzet van deze puzzel is zoals gebruikelijk: Bij een goede oplossing verschijnt in de gemarkeerde verticale kolom een toepasselijke boodschap. Als u deze boodschap vóór 25 januari 2020 inzendt per e-mail of briefkaart aan de secretaris van DNP (voor gegevens zie colofon), onder vermelding "Puzzel Kerst 2019", met uw **naam, adres en woonplaats**, maakt u kans ingeloot te worden voor een leuke prijs. De uitslag verschijnt in het volgende nummer van het DNP INFO bulletin. Veel plezier met deze breinraker!

Toelichting: Als hulpmiddel wordt een negental medeklinkers gegeven. Hetzelfde cijfer in een hokje betekent dezelfde letter. Een lange "ij" wordt geschreven als één letter "y".

1. De eindbestemming van een schip ligt op bed (5)
2. Vanuit mijn raam zie ik een Aziatisch land (7)
3. De fiets voor anti-lopen types (7)
4. Ankerplaats die past voor rij en lijk (4)
5. Maritiem feestmaal kan van chocola zijn (9)
6. De schimmel van de maand die ooit op ontdekkingsreis ging (7)
7. Twee-in-één primaat (7)
8. Volgens de Engelsen passen wij voor courage en na double (5)
9. Mme Bonaparte in een bananenrokje (9)
10. Oudjaarsklusje voor de brandweer (8)
11. Panoramix is ook buiten het kerstseizoen hiernaar op zoek (7)
12. Het B&B publiek in musea en bij klassieke concerten (5+2+7)
13. De kaas die past bij Maersk (6+4)
14. Je vol vreten met scheepsvoer (8)
15. Een surfboard voor 100.000 euro als visvoer (8)
16. De koopvaardij met hoge snelheid (5+5)
17. Het heeft geen zin om daarmee het kerstmenu te bespreken (7)
18. Bij dit signaal krijgt men heimwee naar een voormalig VOC bolwerk (9)
19. Draaicirkels op de wereldbol (11)
20. De Amstelwal waar je niet kunt winnen (8)
21. Opgave 4 in Alaska (9)
22. Kalm aan, hierin vind je steeds terugkerende informatie (7)
23. Politieke ontwikkeling waar India in 1947 al mee te maken kreeg (6)
24. Unieke waddeneiland vrucht die goed smaakt bij opgave 17 (7)
25. Een palindroom navigatiemiddel (8)
26. De saus die je pakt (6)
27. Was hij de lantaarnopsteker aan boord? (12)
28. De havenagent mag met zijn auto verder rijden (9)
29. Een kind krijgen kan woelig zijn (5)

UITSLAG PUZZEL DNP INFO BULLETIN 64 VAN MEI 2019

De goede oplossing van de puzzel in het vorige bulletin is: **de jaarvergadering was geslaagd.**

De winnaar, door loting bepaald is: **de heer A.W. Noort uit Dordrecht.**

De volledige oplossing van de puzzel is:

1. Made 2. Goreng 3. Union Jack 4. Kaaiman 5. El Clasico 6. Bourbon 7. Dryver 8. Florence 9. Hoornaar 10. Watergate 11. Automaat
12. Wadlopen 13. Makrelen 14. Harare 15. Diligence 16. Nancy 17. Emigrant 18. Drinkwater 19. Boekancier 20. Costa 21. Eagle 22. Schepen
23. Salisbury 24. Casablanca 25. Apache 26. Kaper 27. Bergman 28. Ongedierte

TERUG- EN VOORUIT KIJKEN

Dit kerstbulletin is de plaats om terug te kijken naar 2019 en vooruit te kijken naar wat ons op pensioengebied in 2020 staat te wachten.

Terugblik 2019

Het jaar 2019 begon voor de gepensioneerden en slapers van het Nedlloyd Pensioenfonds goed, want in januari ontvingen zij een indexatie van 1,9% op hun pensioen. Dit werd later in het jaar nog gevolgd door een stukje inhaalindexatie van circa 3% van ieders persoonlijke achterstand. Hiermee werd een klein stukje van de sinds 2009 opgelopen indexatieachterstand goedge maakt, er zijn niet veel pensioenfondsden die daartoe in staat waren. Chapeau NPF.

Het Nedlloyd Pensioenfonds heeft het besturingsmodel aangepast. Het paritaire bestuur is vervangen door een one tier board. Het bestuur bestaat uit niet uitvoerende bestuurders (NUB-ers), die toezicht houden op de uitvoerende bestuurders (UB-ers). De voormalige bestuursleden zijn NUB-er geworden en de directeur Frans Dooren en het hoofd finance, control en risk, Randy Caenen zijn UB-er geworden. De visitatiecommissie is vervallen, daarvoor in de plaats komt een audit- en riskcommissie.

Op 5 juni jl. hebben werkgevers- en werknemersorganisaties samen met het kabinet en de Sociaal- Economische Raad (SER) het principeakkoord pensioenen gepresenteerd. Hiermee werd negen jaar aan onderhandelingen tussen sociale partners en het kabinet afgerond. Het akkoord bevat aanpassingen van de AOW-leeftijd en regelingen voor zware beroepen.

Ook wordt er geïnvesteerd in het zorgen dat mensen gezond hun pensioendatum kunnen behalen. Het pensioencontract wordt met name veel individueler om beter aan te sluiten bij de veranderende arbeidsmarkt. Zo wordt bijvoorbeeld de doorsneesystematiek afgeschaft en komen er mogelijkheden tot life-cycle beleggen en het opnemen van een bedrag ineens. Op 2 juli jl. stemde de Eerste Kamer in met een minder snelle stijging van de AOW leeftijd. Dit houdt in dat de AOW-leeftijd de komende jaren minder snel zal stijgen en in 2024 op 67 jaar zal uitkomen. Inmiddels werd ook duidelijk dat ook in 2025 de AOW leeftijd gehandhaafd blijft op 67 jaar.

In 2019 werden, mede door de verdere daling van de rente, hoge rendementen behaald door de pensioenfondsden, echter dit is slechts een kant van de medaille. Aan de andere kant van de balans stegen de pensioenverplichtingen door diezelfde daling van de rente. Per saldo leverde dat voor veel pensioenfondsden een daling van de dekkingsgraad op, waardoor voor veel pensioenfondsden mogelijke kortingen dichterbij komen. Gelukkig niet voor het Nedlloyd Pensioenfonds. Het effect van de lagere rente is bij ons fonds wat minder dan bij de jongere fondsden en ook de returnportefeuille heeft een goed rendement behaald, waardoor de dekkingsgraad redelijk op peil bleef.

Vooruitblik 2020

Of het Nedlloyd Pensioenfonds in januari 2020 weer volledig kan indexeren is op het moment van het schrijven van deze bijdrage (15 november) nog niet bekend. De beleidsdekkingsgraad van september ligt nog ruim boven de wettelijke indexatiegrens van 110%, maar het bestuur heeft de verantwoordelijkheid ook andere (markt) ontwikkelingen in haar besluit mee te wegen. Afwachten dus.

Per 1 januari 2020 zal het Nedlloyd Pensioenfonds een gesloten fonds zijn en dus geen actieve deelnemers meer hebben. De IDC pensioenregeling wordt dan niet meer uitgevoerd. Het bestuur van het fonds zal in de loop van 2020 in omvang teruglopen.

De uitwerking van het nieuwe pensioenstelsel zal veel tijd en aandacht vragen. De door het kabinet ingestelde werkgroepen zullen voor 1 april 2020 met hun adviezen moeten komen en voor eind 2020 zullen er dan wetsvoorstellen moeten zijn, die in 2021 moeten leiden tot nieuwe pensioencontractvormen, die pas vanaf 2022 of later effectief zullen worden.

Voor veel grote pensioenfondsen zal het spannend zijn of in 2020 kortingen van pensioen aangekondigd moeten worden of niet. Op 13 november jl. kondigde Minister Koolmees aan dat in aanloop naar het nieuwe pensioencontract de fondsen met een lage dekkingsgraad in 2020 nog niet hoeven te korten, als hun dekkingsgraad eind 2019 maar boven de in het pensioenakkoord

opgenomen kritische dekkingsgraad van 90% ligt. Duimen dus, dat de rente op peil blijft en de financiële markten het jaar positief eindigen.

Wat de economie ons zal brengen is eveneens de vraag? Wanneer en op welke wijze zal de Brexit plaatsvinden? Wat voor invloed heeft dat op onze economie? Is het handelsconflict tussen China en de VS opgelost? Welke invloed heeft de situatie in het Midden-Oosten op de olieprijs? Wat gaat de ECB onder leiding van Christine Lagarde met de rente doen?

Allemaal ontwikkelingen die van belang zijn voor de Nederlandse pensioenfondsen. We hebben er geen antwoord op, maar het bestuur van DNP zal de ontwikkelingen nauwgezet volgen en zo nodig actie ondernemen in het overleg met het Nedlloyd Pensioenfonds.

Ton Zimmerman
Secretaris DNP

REISGIDSEN: EEN BRON VAN WETENSWAARDIGHEDEN ONDERWEG

Het Maritiem Museum Rotterdam bezit een kleine maar fijne collectie reisgidsen, waarvan een deel onlangs door mij is bestudeerd in het kader van mijn MA-stage bij het museum. Het merendeel van deze reisgidsen werd uitgegeven in opdracht van Nederlandse rederijen, zoals de Rotterdamsche Lloyd en de Stoomvaart Maatschappij 'Nederland'. De gidsen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: gidsen naar Nederlands-Indië (voor 1940), cruisegidsen (met name na 1945) en gidsen over één bepaald land of één specifieke plaats.

Bij deze vroege reisgidsen is er al een toeristisch element aanwezig, want bij de verschillende havenplaatsen waar het passagiersschip aangemeerd worden vaak bezienswaardigheden en mogelijke uitstapjes beschreven. Deze vroege reisgidsen vallen op door de persoonlijke manier waarop sommige zijn geschreven. Diplomaat en auteur Henri Borel bijvoorbeeld behandelt in *Van Batavia naar Rotterdam*, geschreven in opdracht van de Rotterdamsche Lloyd, de reis van Nederlands-Indië naar Nederland. Hij stelt dat de gids is bedoeld "als een handleiding voor passagiers, om een en ander te weten over de vele plaatsen, kusten en zeeën, die zij op een mailreis voorbijgaan". Naast praktische aangelegenheden beschrijft Borel de indrukken die hij opdoet tijdens de reis.

Ook oud-zeeofficier A. Werumeus Buning schrijft reisgidsen voor de Rotterdamsche Lloyd op een persoonlijke wijze. In *Om en door Europa, aan wal en aan boord* beschrijft hij de schepen van de Rotterdamsche Lloyd en de gemakken waarvan ze zijn voorzien lovend. Werumeus Buning stelt dat hij zich niet kan voorstellen "dat een schip gemakkelijker lag, ook bij stormweer, dan deze nieuwe booten van de "Rotterdamsche Lloyd". Een tweede soort gids die veel voorkomt is de cruisegids. Hieronder vallen gidsen waarin een reis per schip wordt beschreven die ter recreatie

wordt ondernomen, waarbij onderweg bij verschillende plaatsen wordt aangemeerd. Bij vroege varianten van de cruisegids valt op dat ze losser zijn geschreven dan de latere. De gids *Vereenigingsreizen 1928*, naar de Noorsche Fjorden bevat bijvoorbeeld een opzienbarende passage over geruchten die de ronde zouden doen op het schip tijdens een vorige reis. Passagiers zouden in de nacht met een vliegtuig van het schip vertrekken of worden vastgeketend in het ruim. In de gids wordt er op gewezen dat deze geruchten onwaar zijn. Ook valt bij vroegere cruisegidsen op dat er meer wordt ingegaan op natuurschoon en de plaatselijke cultuur.

De derde categorie vormen de gidsen waarin één land of één stad wordt behandeld. Verschillende van deze gidsen zijn uitgegeven door organisaties die plaatselijk toerisme moesten bevorderen, zoals de VVV Rotterdam of de Hong Kong Tourist Association. Veel van deze gidsen zijn echter ook geschreven in opdracht van rederijen. Het is me opgevallen, dat de inhoud van de reisgidsen in de loop van de twintigste eeuw steeds beknopter wordt. Ook wordt er steeds minder diep ingegaan op geschiedenis en culturele aspecten. Bij modernere reisgidsen lijkt er ook sprake te zijn van standaardisatie: de inhoud in verschillende gidsen wordt vaak op gelijke wijze behandeld.

Geert Winter, MA-student geschiedenis Erasmus Universiteit Rotterdam

Reisgids van de Rotterdamsche Lloyd, Van Batavia naar Rotterdam, 1905. Collectie Stichting Nedlloyd Kunstbezit, Maritiem Museum Rotterdam. | Reisgids van de Rotterdamsche Lloyd, Om en door Europa, aan wal en aan boord, 1908. Collectie Stichting Nedlloyd Kunstbezit, Maritiem Museum Rotterdam

---

GAAT U MET ONS IN ZEE? WORD VRIEND VAN HET MARITIEM MUSEUM

In het Maritiem Museum Rotterdam ontdekt elke bezoeker de enorme invloed van de maritieme wereld op ons dagelijks leven. In eigentijdse tentoonstellingen nemen we u mee op reis door ons maritieme heden en verleden. Het museum ligt in de oudste en grootste museumhaven van Nederland, waar jong en oud beleeft hoe de wereldhaven Rotterdam op deze plek begon.

Rondom het Maritiem Museum bestaat een brede kring van maritieme liefhebbers en

cultureel geïnteresseerden. Middels een vriendschap met het museum zijn zij nauw bij het reilen en zeilen van het museum betrokken. De vrienden ontmoeten elkaar in het museum tijdens openingen, rondleidingen of lezingen. Er zijn verschillende soorten vriendschappen, voor een of twee personen of voor een gezin: Vrienden, Begunstigers en Patroons. De meest betrokken vrienden zijn onze Patroons, wiens bijdragen van 1000 euro per Patroon worden besteed aan het in stand houden van onze maritieme collectie. De Patroons worden nauw betrokken bij het restauratietraject van het museum.

Bert Boer,
Algemeen Directeur Maritiem Museum

Volop activiteiten tijdens de Kerstvakantie in het Maritiem Museum Rotterdam Krijg nieuwe energie in de Kerstvakantie!

Van 31 oktober t/m eind januari 2020 in de Maritiem Museum Haven: bezoek de 'Interceptor' van het actuele project Ocean Cleanup. Ruim vier jaar werkten Boyan Slat en zijn team in het geheim aan de ontwikkeling van deze nieuwe installatie, die ontworpen is om plastic uit rivieren te verwijderen. Na onderzoek van The Ocean Cleanup blijkt dat 1000 rivieren wereldwijd verantwoordelijk zijn voor maar

lieft 80% van het plastic dat jaarlijks de oceaan inspoelt. Bezoek de 'Interceptor' en kom er alles over te weten!

21 december 2019 t/m 5 januari 2020: tijdens de kerstvakantie is de laatste kans om op het beste idee voor nieuwe energiewinning op zee te stemmen in de 'Offshore Experience'. Je kan ook een van de workshops doen tijdens de kerstvakantie in de entreehal van het museum: workshop 'schrijf een kerstkaart, kerstgedicht of een kerstbrief voor een dierbare' (maandag 23 december van 14:00 - 16:00 uur) of de workshop 'maak je eigen - onder water - Stop Motion film' (maandag 30 december en donderdag 2 januari van 12:00 - 16:00 uur). Welkom in 't Maritiem!

WILT U EEN VRIENDSCHAP AANGAAN MET HET MARITIEM MUSEUM? OF MEER WETEN?

Neem contact op met relatiebeheerder

May Yan van Ham via:

relatiebeheer@maritiemmuseum.nl

of bel 010 413 26 80.

Zie ook: www.maritiemmuseum.nl/steun-ons

Bestuurssamenstelling Vereniging Deelnemers Nedlloyd Pensioenfonds www.vereniging-dnp.nl

Han van Manen
Voorzitter
voorzitter@vereniging-dnp.nl

Ton Zimmerman
Secretaris
secretaris@vereniging-dnp.nl

Hennie Rijntjes
Vice Voorzitter
h.rijntjes@vereniging-dnp.nl

Vereniging DNP is aangesloten bij
de Koepel van Nederlandse Verenigingen
van Gepensioneerden KNVG
www.knvg.nl

Bert Tibben
Penningmeester
penningmeester@vereniging-dnp.nl

Hans Muis
hans.muis@vereniging-dnp.nl

Jeanne Vermaat
ledenadministratie
Boompjes 643
3011 XZ Rotterdam
ledenadmin@vereniging-dnp.nl
telefoon 010 - 4137854

Opmaak en productie
Efficiënta Offset
www.efficienta.nl
Krimpen aan den IJssel

Jos Lansbergen
jos.lansbergen@vereniging-dnp.nl

Rob Mars
rob.mars@vereniging-dnp.nl

fotografie:
h. budding

Bankrekeningnr. DNP
NL65 ABNA 0 475 377 184

TOT ZIENS OP 18 MAART 2020

ALGEMENE
LEDENVERGADERING

JAARBEURS UTRECHT

in het Beatrixgebouw van de
Jaarbeurs te Utrecht.

SVITZER

